

অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱ : ভাষা সঞ্চৰণ আৰু ভাষা মিশ্ৰণ

বিন্‌চিন্ বৰুৱা
গৱেষক, অসমীয়া বিভাগ
কটন বিশ্ববিদ্যালয়

সংক্ষিপ্তসাৰ : ভাৰতৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ অন্তৰ্গত অসম এখন বহুভাষিক ৰাজ্য। বিভিন্ন জাতি-জনগোষ্ঠীৰ মিলনভূমি অসমখন ভাষা-সংস্কৃতিকে ধৰি সকলো দিশৰ পৰাই বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ। অসমৰ ভাষিক পৰিস্থিতি কিছুমান জনগোষ্ঠীৰ মাজত পূৰ্বতে দ্বি-ভাষিক আছিল যদিও চৰকাৰী ভাষা, ৰাষ্ট্ৰভাষা, আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ভাষা অথবা প্ৰভাৱশালী ভাষা বা দমনীয় ভাষাসমূহৰ প্ৰভাৱৰ জৰিয়তে ভাষিক গোষ্ঠীসমূহ বহুভাষিক হৈ পৰিছে। সাধাৰণ অৰ্থত, দুটাতকৈ অধিক ভাষাৰ ব্যৱহাৰ বুজাবলৈ ‘বহুভাষিকতা’ শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰা হয়। দ্বি-ভাষিক বা বহুভাষিক পৰিস্থিতিতেই সাধাৰণতে ভাষাৰ সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণ প্ৰক্ৰিয়া সংঘটিত হয়। অসমৰ বহুভাষিক পৰিস্থিতিত ভাষিক আৰু সাংস্কৃতিক যোগাযোগৰ ফলতেই অসমীয়া ভাষাতো ভাষা সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণ পৰিলক্ষিত হয়। বৰ্তমান সময়ত অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱ কোনো প্ৰকাৰে নুই কৰিব নোৱাৰা এক বিষয়। প্ৰয়োজন পূৰণ বা মৰ্যাদা আহৰণৰ লগতে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ভাষা হিচাপে ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰতি থকা উচ্চাত্মিক মনোভাৱ, ইংৰাজী ভাষা ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে আভিজাত্য প্ৰকাশ আদি বিভিন্ন কাৰণত সম্প্ৰতি ইংৰাজী শব্দই অসমীয়া ভাষাত খোপনি পুতিছে। ফলস্বৰূপে অসমীয়া ভাষাৰ বহুতো শব্দৰ ব্যৱহাৰ ক্ৰমাৎ কমি যাবলৈ ধৰিছে আৰু কিছুমান শব্দৰ ব্যৱহাৰ একেবাৰে নোহোৱাই হৈ পৰিছে বুলিব পাৰি। যিটো অসমীয়া ভাষাৰ বাবে এক প্ৰত্যাহ্বানৰ কাৰণে। এই আলোচনাত অসমৰ বহুভাষিক পৰিস্থিতিত অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱ তথা অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ বিভিন্ন শব্দৰ মিশ্ৰণ, অসমীয়া লোকৰ কথোপকথনত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দৰ লগতে বাক্য বা বাক্যাংশৰ সঞ্চৰণ আদিৰ বিষয় উপস্থাপন কৰা হ’ব।

বীজ শব্দৰাজি : বহুভাষিকতা, অসমীয়া ভাষা, ইংৰাজী ভাষা, ভাষা সঞ্চৰণ, ভাষা মিশ্ৰণ।

০.০০ অৱতৰণিকা :

বহুভাষিক সমাজত স্থান, পৰিৱেশ-পৰিস্থিতি অনুসৰি ভাষা ব্যৱহাৰো সুকীয়া সুকীয়া। অৰ্থাৎ, কোনো এটা ভাষা ঘৰুৱা পৰিৱেশত ব্যৱহাৰ হয়, আন কোনো কোনো ভাষা আকৌ শিক্ষা-দীক্ষা, চৰকাৰী বা আনুষ্ঠানিক বিভিন্ন কাম-কাজ আদিত ব্যৱহাৰ হয়। অসমত বসবাস কৰা অসমীয়া মাতৃভাষী লোকসকলৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ মাতৃভাষা অসমীয়াই প্ৰথম ভাষা আৰু শিক্ষাগ্ৰহণৰ জৰিয়তে ইংৰাজী, হিন্দী আদি ভাষাসমূহো তেওঁলোকে দ্বিতীয় ভাষা হিচাপে আহৰণ কৰে। প্ৰথম ভাষা আহৰণ কৰাৰ পাছতহে প্ৰয়োজন অনুসৰি দ্বিতীয় ভাষা আহৰণ কৰা হয়। ইংৰাজী ভাষা মূলতঃ এটা বিদেশী ভাষা। অসমীয়া মাধ্যমৰ বিদ্যালয়ত শিক্ষাগ্ৰহণ কৰা অসমীয়া মাতৃভাষীসকলেও ছাত্ৰ অৱস্থাতে পৰা মাতৃভাষা অসমীয়াৰ লগতে ইংৰাজী ভাষা দ্বিতীয় ভাষা হিচাপে আহৰণ কৰি আহিছে। আনহাতে বৰ্তমান ব্যক্তিগত খণ্ডৰ ইংৰাজী মাধ্যমৰ বিদ্যালয়সমূহত অসমীয়া ভাষাৰ পৰিবৰ্তে ইংৰাজী ভাষাৰ অধিক প্ৰাধান্যত দেখিবলৈ পোৱা যায়। যাৰ ফলত শিশুৱে দুটা সুকীয়া সুকীয়া ভাষা অৰ্থাৎ ঘৰত অসমীয়া আৰু বিদ্যালয়ত ইংৰাজী ভাষা ব্যৱহাৰ কৰিবলগীয়া হয়। বহুক্ষেত্ৰত ইংৰাজী ভাষা আহৰণৰ গুৰুত্ব বা প্ৰয়োজনীয়তা কোনোপ্ৰকাৰে নুইকৰিব নোৱাৰি। বৰ্তমান বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিবিদ্যা বা যান্ত্ৰিকতাৰ যুগত জ্ঞানৰ বিশাল জগতখনত নিজকে আগুৱাই নিবৰ বাবে ইংৰাজী ভাষা আহৰণ অধিক প্ৰয়োজনীয় হৈ পৰিছে। অসমীয়া ভাষাত ভাষাৰ সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত ইংৰাজী ভাষাৰ যথেষ্ট প্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হয়। অসমীয়ালোকৰ কথোপকথনত ইংৰাজী ভাষাৰ বিভিন্ন শব্দ, বাক্য বা খণ্ডবাক্যৰ মিশ্ৰণ আৰু সঞ্চৰণ আজিকালি প্ৰায়েই দেখা যায়। বৰ্তমান সময়ত অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱ কোনো প্ৰকাৰে নুই কৰিব নোৱাৰা এটা বিষয়।

০.০১ অধ্যয়নৰ উদ্দেশ্য :

উক্ত আলোচনাত অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱ তথা ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ, বাক্য বা খণ্ডবাক্য আদিৰ মিশ্ৰণ আৰু সঞ্চৰণৰ লগতে ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱে অসমীয়া ভাষাত সৃষ্টি কৰিব পৰা প্ৰত্যাহ্বান আদি দিশৰ উপস্থাপন কৰাই প্ৰধান উদ্দেশ্য।

০.০২ অধ্যয়নৰ পদ্ধতি :

বৰ্ণনাত্মক আৰু বিশ্লেষণাত্মক পদ্ধতিৰে বিষয়বস্তুৰ আলোচনা সম্পূৰ্ণ কৰা হ'ব।

১.০০ অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱ : ভাষা সঞ্চৰণ আৰু ভাষা মিশ্ৰণ

অসমৰ ভাষিক পৰিস্থিতি বহুভাষিক। সাধাৰণ অৰ্থত বহুভাষিকতা মানে হৈছে কোনো ব্যক্তিবিশেষ, দল বা সমূহৰ দুটাতকৈ অধিক ভাষা ব্যৱহাৰৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত পৰিস্থিতি। অৰ্থাৎ, বহুভাষী লোকৰ মাতৃভাষাকে ধৰি দুটাতকৈ অধিক ভাষা ব্যৱহাৰৰ দক্ষতা থাকে। বহুভাষিক সমাজত পৰিৱেশ-পৰিস্থিতি বা স্থান অনুযায়ী ব্যক্তিৰ ভাষা ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত ভিন্নতা পৰিলক্ষিত হয়। ঘৰুৱা পৰিৱেশ, শিক্ষা-দীক্ষা, কৰ্মক্ষেত্ৰ, আনুষ্ঠানিক বা অনানুষ্ঠানিক বিভিন্ন কাম-কাজত প্ৰয়োজন অনুসৰি সুকীয়া সুকীয়া ভাষাৰ ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। উদাহৰণ স্বৰূপে- অসমত বসবাস কৰা প্ৰায়বোৰ জনজাতীয় লোকেই দ্বি-ভাষিক বা বহুভাষিক। এই লোকসকলৰ মাজত দেখা যায়, তেওঁলোকৰ প্ৰথম ভাষা বা মাতৃভাষা স্ব-সম্প্ৰদায়ৰ ভাষা, দ্বিতীয় ভাষা স্থানীয় ভাষা অসমীয়া আৰু শিক্ষাগ্ৰহণৰ জৰিয়তে হিন্দী, ইংৰাজী আদি ভাষা আহৰণ কৰি বহুভাষিক হৈ পৰে। সেইদৰে অসমীয়া মাতৃভাষী লোকসকলৰ ক্ষেত্ৰত, তেওঁলোকৰ প্ৰথম ভাষা অসমীয়া আৰু বিদ্যালয় বা কৰ্মসংস্থাপন আদিৰ সূত্ৰে হিন্দী, ইংৰাজীকে ধৰি বিভিন্ন ভাষা আহৰণ কৰি বহুভাষিক হৈ পৰিছে। কোনো ভাষিক গোষ্ঠী বা ব্যক্তিবিশেষ বহুভাষিক

হৈ পৰাৰ মূলতেই হৈছে ভাষিক যোগাযোগ। অৱশ্যে এই ক্ষেত্ৰত সামাজিক বা সাংস্কৃতিক সংমিশ্ৰণে জড়িত হৈ থাকে। সেইদৰে চৰকাৰী ভাষা বা কোনো প্ৰভাৱশালী বা দমনীয় ভাষা আহৰণ কৰিবলগীয়া হোৱা পৰিস্থিতিতো কোনো ব্যক্তি বা ভাষিক গোষ্ঠী একোটা বহুভাষিক হৈ পৰে আৰু এনেক্ষেত্ৰত কেতিয়াবা দ্বি-পাৰ্শ্বিক পৰিস্থিতি (অৰ্থাৎ, কোনো ব্যক্তি বা ভাষিক গোষ্ঠীৰ মাজত উচ্চ আৰু নিম্ন দুটা ভাষা ৰূপৰ ব্যৱহাৰ)ৰ সৃষ্টি হোৱা দেখা যায়।

অসমৰ বহুভাষিক পৰিস্থিতিত অসমীয়া ভাষা ব্যৱহাৰ বা কথোপকথনত ইংৰাজী ভাষাৰ যথেষ্ট প্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হয়। অৱশ্যে লিখিত ৰূপতকৈ কথিত ৰূপতহে এই প্ৰভাৱ অধিক হোৱা দেখা যায়। অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱৰ ক্ষেত্ৰত ভাষা সঞ্চৰণ (Code Switching) আৰু ভাষা মিশ্ৰণ (Code Mixing) এই প্ৰক্ৰিয়া দুটা জড়িত হৈ আছে। দ্বিভাষিক বা বহুভাষিক ব্যক্তি এজনে সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণৰ জৰিয়তে নিজৰ বক্তব্য প্ৰকাশ কৰিবলৈ অধিক সুবিধা অনুভৱ কৰে। ভাষা সঞ্চৰণ আৰু ভাষা মিশ্ৰণ এই প্ৰক্ৰিয়া দুটাৰ সম্পৰ্কে তলত চমু পৰিচয় আগবঢ়োৱা হ'ল—

(ক) ভাষা সঞ্চৰণ (Code Switching) :

- ভাষা সঞ্চৰণ সাধাৰণতে দ্বি-ভাষিক বা বহুভাষিক পৰিস্থিতিত পৰিলক্ষিত হয়।
- এটা ভাষাৰীতিৰ অন্য এটা ভাষা ৰীতিতলৈ পৰিৱৰ্তিত হয়। অৰ্থাৎ বক্তাই সমান দক্ষতাৰে দুটা ভাষা আয়ত্ত কৰি কথোপকথনত দুয়োটা ভাষাৰে শব্দ, খণ্ডবাক্য বা পূৰ্ণ বাক্য আদি সাল-সলনিকৈ ব্যৱহাৰ কৰিলে ভাষা সঞ্চৰণ ঘটে।
- এজন দ্বি-ভাষিক ব্যক্তিৰ অন্য এজন দ্বি-ভাষিক ব্যক্তিৰ সৈতে হোৱা কথোপকথনত দুয়োৰে বোধগম্য কোনো ভাষাৰ শব্দ, বাক্য আদিৰ সঞ্চৰণ পৰিলক্ষিত হয়। এনে সঞ্চৰণৰ জৰিয়তে বক্তা আৰু শ্ৰোতাৰ মাজৰ বিশেষ পৰিচয়ো ফুটি উঠে।

● ভাষা সঞ্চৰণ প্ৰথম অৱস্থাত ব্যক্তিৰ পৰ্যায়ত বিশেষকৈ শিক্ষিত শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ মাজত অধিকভাৱে হোৱা দেখা যায়, পাছতহে এই সঞ্চৰণ প্ৰক্ৰিয়া দল বা সম্প্ৰদায়ৰ ক্ষেত্ৰত সম্প্ৰসাৰিত হয়।

● সাধাৰণতে শব্দ, বাক্য বা বাক্যাংশৰ প্ৰয়োগত ভাষা সঞ্চৰণ প্ৰক্ৰিয়া সংঘটিত হয়।

(খ) ভাষা মিশ্ৰণ (Code Mixing) :

- ভাষিক আৰু সাংস্কৃতিক যোগাযোগৰ ফলতেই ভাষা মিশ্ৰণ প্ৰক্ৰিয়া সংঘটিত হয়।
- বক্তাই যেতিয়া প্ৰথম ভাষাৰ শব্দৰ মাধ্যমেৰে তেওঁৰ বক্তব্য প্ৰকাশ কৰিবলৈ অক্ষম হৈ দ্বিতীয় ভাষাৰ শব্দৰ সহায় লয়, তেতিয়াই ভাষা মিশ্ৰণ ঘটে।
- ভাষা মিশ্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত ব্যক্তিৰ দ্বিতীয় ভাষাৰ জ্ঞান কেতিয়াবা আংশিকভাৱেও থাকিব পাৰে। অৰ্থাৎ, কিছুমান শব্দ ব্যক্তিয়ে শুনি শুনিও আয়ত্ত কৰে আৰু সেই শব্দসমূহেই কথোপকথনতো ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়।
- দ্বিতীয় ভাষা কওঁতে প্ৰথম ভাষাৰ প্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হয়। বিশেষকৈ দ্বিতীয় ভাষাৰ ব্যৱহাৰত কেতিয়াবা প্ৰথম ভাষা বা মাতৃভাষাৰ উচ্চাৰণগত বৈশিষ্ট্য পৰিলক্ষিত হয়।
- এটা ভাষাত অন্য এটা ভাষাৰ শব্দ, খণ্ডবাক্য আদি মিশ্ৰিত হ'লে ভাষা মিশ্ৰণ ঘটে।

অসমীয়া ভাষাত ভাষা সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত ইংৰাজী ভাষাৰ যথেষ্ট প্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হয়। সেইসমূহ তলত আলোচনা কৰা হ'ল—

১.০১ অসমীয়া ভাষাত ভাষা সঞ্চৰণৰ ক্ষেত্ৰত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱ :

ভাষা সঞ্চৰণ হৈছে এক স্বাভাৱিক প্ৰক্ৰিয়া। ভাষাৰ সঞ্চৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ লগতো ভাষিক আৰু সাংস্কৃতিক দুয়োটা দিশেই জড়িত হৈ থাকে। পৰিৱেশ-পৰিস্থিতি, স্থান, শ্ৰোতা অনুসৰি বক্তাই কথনভংগী সলনি কৰা

প্ৰক্ৰিয়াটোৱেই হৈছে ভাষা সঞ্চৰণ। পৰিৱেশ সলনি হ'লে ভাষাও সলনি কৰিবলগীয়া হয়। উদাহৰণ স্বৰূপে, অসমীয়া, বাংলা, হিন্দী আৰু ইংৰাজী ভাষা জনা অসমীয়া মাতৃভাষী ব্যক্তি এজন যি পৰিৱেশত উপস্থিত থাকিব সেই পৰিৱেশত যদি ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰাধান্য অধিক, তেনেহ'লে তেওঁ সেই পৰিৱেশত ইংৰাজী ভাষাই ব্যৱহাৰ কৰিব। কিন্তু ইংৰাজী ভাষা ব্যৱহাৰত তেওঁৰ প্ৰথম ভাষাৰ প্ৰভাৱ পৰিব পাৰে, সেয়া শব্দৰ উচ্চাৰণত দিশত বা শব্দ, বাক্য বা খণ্ডবাক্য আদি প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত পৰিলক্ষিত হয়।

ভাষা সঞ্চৰণৰ ক্ষেত্ৰত একে কথোপকথনত দুটা ভাষা-ৰূপ পৃথক পৃথক বাক্যত ব্যৱহাৰ হোৱা দেখা যায়। যেনে—

ক। I know that, কিন্তু মই কামটো কৰিবই লাগিব (ইংৰাজী + অসমীয়া)

খ। I will do it, তুমি যাব পাৰা (ইংৰাজী + অসমীয়া)

গ। By the way আপোনাক কথা এটা সুধিবলগীয়া আছিল... (ইংৰাজী + অসমীয়া)

ঘ। Proud of you তোমাৰ খবৰটিয়ে আমাক আনন্দিত কৰিলে। (ইংৰাজী + অসমীয়া)

কেতিয়াবা এজন বক্তাই এটা ভাষাত নিজৰ বক্তব্য সম্পূৰ্ণকৈ প্ৰকাশ কৰিব নোৱাৰি অন্য ভাষাৰ আশ্ৰয় লোৱাৰ ফলতো ভাষা সঞ্চৰণ ঘটে। ভাষা সঞ্চৰণে বাৰ্তালাপৰ সময়ত পৰিপূৰক ৰূপে কাম কৰে। ভাষা সঞ্চৰণে দ্বি-ভাষী বা বহুভাষীসকলক নিজস্ব পদ্ধতি আৰু চিন্তাধাৰাৰে ভাৱ প্ৰকাশ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰে। সাধাৰণতে শিক্ষিত শ্ৰেণীৰ লোকসকলৰ মাজত অধিকভাৱে ভাষাৰ সঞ্চৰণ ঘটে, তাৰ পাছত অন্য লোকসকলও ইয়াক অনুসৰণ কৰে। তেনেধৰণৰ কিছুমান বাক্য হ'ল—

ক। Sorry মই কথাটো mind নকৰিলো।

খ। তোমাৰ Good news টো পাই ভাল

লাগিল।

গ। If you don't mind, আপোনাক কথা এটা সুধিব পাৰো নেকি?

ঘ। Next month ত মোৰ এটা important কাম আছে।

শিক্ষিত শ্ৰেণীৰ অসমীয়া লোকসকলৰ মাজত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱ অধিক। এওঁলোকে বিদ্যালয়ত শিক্ষা আহৰণৰ জৰিয়তে অসমীয়া ভাষাৰ লগতে ইংৰাজী, হিন্দী আদি ভাষাসমূহো শিকে। সেয়েহে এওঁলোকৰ কথোপকথনত অধিক পৰিমাণে ইংৰাজী আৰু হিন্দী ভাষাৰ শব্দৰ সঞ্চৰণ ঘটে। অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ, বাক্য বা খণ্ডবাক্য আদি সঞ্চৰণৰ কেইটামান প্ৰধান কাৰণ হ'ল—

ক। প্ৰয়োজন পূৰণৰ বাবে

খ। মৰ্যাদা আহৰণৰ বাবে

গ। ইংৰাজী শব্দ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে মনৰ ভাৱ সঠিককৈ প্ৰকাশ কৰিব পাৰি বুলি এচাম লোকৰ ধাৰণা

ঘ। ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰতি উচ্চাত্মিক মনোভাৱ আদি।

কেতিয়াবা অসমীয়া কথোপকথনত সঞ্চৰকে এনেধৰণৰ কিছুমান ইংৰাজী শব্দ ব্যৱহাৰ কৰে যিবোৰৰ সমাৰ্থক শব্দ অসমীয়াতো পোৱা যায়। অৰ্থাৎ অসমীয়া পাৰিভাষিক ৰূপে সঠিক অৰ্থ প্ৰকাশ নকৰে বুলি তেওঁলোকৰ ধাৰণা। যেনে—

ক। লাইটতো অফ কৰি দিয়া

(চাকিটো নুমুৱাই দিয়া)

খ। কম্পিউটাৰ

(পৰিকলন যন্ত্ৰ বা স্মৃতি যন্ত্ৰ)

আজিকালি শিশুৰ ক্ষেত্ৰতো ভাষা সঞ্চৰণ পৰিলক্ষিত হয়। সাধাৰণতে শিশুৱে যেতিয়া একে সময়তে ঘৰত অসমীয়া আৰু বিদ্যালয়ত ইংৰাজী ভাষা

শিকে তেতিয়াই ভাষা সঞ্চৰণ হয়। একাংশ শিশুৰ শিক্ষাৰ মাধ্যম ইংৰাজী হোৱাৰ ফলস্বৰূপে শিশুৱে ঘৰত আৰু বিদ্যালয়ত দুটা বেলেগ বেলেগ ভাষা ব্যৱহাৰ কৰিবলগীয়া হয়। প্ৰথম অৱস্থাত শিশুৱে ভাষা দুটাৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য বুজি নাপায়। অসমীয়াভাষী শিশুৱে ইংৰাজী মাধ্যমৰ স্কুলত পঢ়ি ইংৰাজী মাহৰ নাম, বাৰৰ নাম, ফল-মূলৰ নাম, সংখ্যাবাচক শব্দ আদিৰ ইংৰাজী শব্দবোৰ শিকে। এই ইংৰাজী শব্দসমূহৰ অসমীয়া পাৰিভাষিক শব্দ প্ৰথম অৱস্থাত শিশুৱে নাজানিবও পাৰে। সেয়েহে শিশুৱে অসমীয়া বাক্যবোৰ কওঁতে ইংৰাজী শব্দৰ সঞ্চৰণ ঘটায়। যেনে —

ক। Sir এ মোক Home Work কৰাৰ কাৰণে six টা chocolet দিলে।

খ। Sunday মোৰ Music ৰ Competition আছে।

কিন্তু যেতিয়া শিশুৱে লাহে লাহে দুটা ভাষাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য বুজি পোৱা হয়, তেতিয়া এনেধৰণৰ সঞ্চৰণ কৰিবলৈ এৰি দিয়ে।

১.০২ অসমীয়া ভাষাত ভাষা মিশ্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰভাৱ :

প্ৰত্যেক ভাষাই নিজৰ ভাষাক সমৃদ্ধ কৰিবৰ বাবে অন্য ভাষাৰ পৰা শব্দ গ্ৰহণ কৰে। কেৱল অসমীয়া ভাষাই নহয়, ইংৰাজী ভাষাইও বিভিন্ন ভাষাৰ শব্দ গ্ৰহণ কৰি সমৃদ্ধ হৈ পৰিছে। ভাষা মিশ্ৰণ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয়তা আৰু সামাজিক মানসিকতা দুয়োটাই জড়িত হৈ থাকে।

অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ বা বাক্যাংশ আদিৰ মিশ্ৰণৰ কেইটামান কাৰণ এনেদৰে দেখুৱাব পাৰি—

(অ) প্ৰয়োজন পূৰ্তি আৰু শৈলী :

প্ৰয়োজন পূৰ্তি আৰু ষ্টাইল বা শৈলী এই দুটা উদ্দেশ্যতে ভাষা মিশ্ৰণ ঘটিব পাৰে। বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ

লগত জড়িত কোনো কথা বুজাবলৈ বা ক'বলৈ কেৱল অসমীয়া ভাষাৰ দ্বাৰাই বক্তাই তেওঁৰ বক্তব্য প্ৰকাশ কৰিবলৈ কেতিয়াবা অক্ষম হয়। কিয়নো বিজ্ঞান-প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ লগত জড়িত বেছিভাগ শব্দই ইংৰাজী ভাষাৰ, যিবোৰৰ সঠিক অসমীয়া পাৰিভাষিক শব্দ নাই। সেয়েহে প্ৰয়োজনৰ তাগিদাত অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দৰ মিশ্ৰণ ঘটে। উদাহৰণ স্বৰূপে —

ক। Computer ৰ keyboard খন বেয়া হৈছে।

খ। Mobile ৰ recharge কৰিব লাগিব।

গ। কাইলৈ তাক check-up ৰ বাবে নিব লাগিব আদি।

কেতিয়াবা আকৌ style বা fashion হিচাপেও অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দৰ মিশ্ৰণ ঘটে— ক। এয়া মোৰ Brother in law

খ। এই oil টো এবাৰ use কৰি চাওঁকচোন।

গ। Next time তোমাক এটা Gift দিম।

(আ) অন্য ভাষাৰ প্ৰতি উচ্চাত্মিক মনোভাৱ :

কোনো ভাষাৰ প্ৰতি থকা উচ্চাত্মিক মনোভাৱৰ ফলতো ভাষা মিশ্ৰণ ঘটিব পাৰে। আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ভাষা তথা প্ৰভাৱশালী ভাষা হিচাপে ইংৰাজী ভাষা আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় ভাষা হিচাপে হিন্দী ভাষাৰ প্ৰাধান্য অসমীয়া ভাষীসকলৰ মাজতো পৰিলক্ষিত হয়। সেয়েহে অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী আৰু হিন্দী ভাষাৰ শব্দৰ মিশ্ৰণ ঘটা দেখা যায়। আজিকালি বহুতো শিক্ষিত অসমীয়া লোকে বৈবাহিক সূত্ৰে হোৱা সম্বন্ধবোৰ বুজাবলৈ ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দসমূহৰ মিশ্ৰণ ঘটোৱা দেখা যায়। যেনে —

Husband (পতি), wife (পত্নী), Father-in-law (শহুৰ), Mother-in-law (শাহু), Sister-in-law (খুলশালী), Cousin (ভাগিন, ভতিজা) আদি।

(ই) গ্রাম্য বা অশ্লীলতাৰ অনুভৱ :

অসমীয়া ভাষাৰ কিছুমান শব্দ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে গ্ৰাম্য বা অশ্লীলতা প্ৰকাশ পায় বুলি ভাবি এচাম অসমীয়া লোকে সেই শব্দবোৰৰ পৰিৱৰ্তে ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। অৰ্থাৎ, ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে গ্ৰাম্য বা অশ্লীলতা প্ৰকাশ নাপায় বুলি কৰা ধাৰণাৰ বাবেও অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দৰ মিশ্ৰণ ঘটিছে। যেনে—

ক। তাই গৰ্ভৱতীৰ পৰিৱৰ্তে তাই Pregnant।

খ। সি Bath room লৈ গৈছে।

গ। তাৰ Loose motion হৈছে আদি।

(ঘ) আভিজাত্য প্ৰদৰ্শন :

ইংৰাজী ভাষাৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে আভিজাত্য প্ৰকাশ পায় বুলি ভবা এচাম অসমীয়ালোকৰ ধাৰণাৰ বাবেও অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দৰ অধিক মিশ্ৰণ ঘটা দেখিবলৈ পোৱা যায়।

অসমীয়া ভাষাত বৰ্তমান ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ, খণ্ডবাক্য আদি মিশ্ৰণৰ প্ৰবৃত্তি বৃদ্ধি পাইছে। পেন, বুক, কপি, আংকল, আন্টী, ৰিজাল্ট, ছেমিনাৰ, ৱেবিনাৰ, ন'টিছ আদিকে ধৰি যথেষ্টখিনি ইংৰাজী শব্দই অসমীয়া ভাষাত ঠাই পাইছে। ইয়াৰ উপৰিও হেল্প কৰা, প্ৰিফাৰ কৰা, চেঞ্জ কৰা আদিৰ দৰে সংযুক্ত ক্ৰিয়াও অসমীয়া ভাষাত ব্যৱহাৰ হ'বলৈ ধৰিছে।

এনেদৰে ভাষা সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণৰ জৰিয়তে অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ বহুতো শব্দ, বাক্য খণ্ডবাক্য আদি সোমাই পৰিছে।

অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ, বাক্য আদিৰ সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত সুবিধা আৰু অসুবিধা দুয়োটাই পৰিলক্ষিত হয়। ভাষা সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণে দ্বি-ভাষী বা বহুভাষী ব্যক্তি এজনৰ কথোপকথনৰ ক্ষেত্ৰত পৰিপূৰক হিচাপে কাম কৰে, অৰ্থাৎ সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণে

কোনো ব্যক্তিক নিজস্ব চিন্তাধাৰাৰে মনৰ ভাৱসমূহ প্ৰকাশ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সুবিধা প্ৰদান কৰে। ফলত বক্তাই নিজৰ বক্তব্য বিষয়ক অধিক স্পষ্ট ৰূপত প্ৰকাশ কৰিব পাৰে। সাধাৰণতে এটা ভাষাত অন্য এটা ভাষাৰ শব্দ, বাক্য বা বাক্যাংশ আদিৰ আদান-প্ৰদানে ভাষাটো চহকী বা সমৃদ্ধ হৈ কৰে, কিন্তু অত্যধিক ব্যৱহাৰে ভাষাটোৰ বাবে সংকটাত্মক স্থাও মাতি আনিব পাৰে। সম্প্ৰতি বহুতো ইংৰাজী শব্দই অসমীয়া ভাষাত ঠাই পোৱাৰ ফলস্বৰূপে অসমীয়া ভাষাৰ কিছুমান শব্দ ব্যৱহাৰৰ অভাৱত নাইকীয়া হৈ পৰিছে। সেয়েহে ইংৰাজী ভাষাৰ অগ্ৰাসনে অসমীয়া ভাষালৈ একপ্ৰকাৰে প্ৰত্যাহ্বানো মাতি আনিছে, যাৰ ফলত অসমীয়া ভাষাৰ থলুৱা শব্দবোৰ বিপন্ন বা মৃত্যু হ'বলৈ ধৰিছে। শিক্ষাৰ মাধ্যম হিচাপে ইংৰাজী ভাষাৰ ব্যৱহাৰ আৰু ঘৰুৱা পৰিৱেশতো অত্যধিক ইংৰাজী শব্দ বা বাক্য আদিৰ ব্যৱহাৰ, চৰকাৰী ভাষানীতিৰ ভুল প্ৰয়োগ, অধিক নগমুখী প্ৰৱণতা আদি বিভিন্ন কাৰণে ভাষাটোলৈ এক প্ৰত্যাহ্বান মাতি আনিছে। আজিকালি অসমৰ নগৰ-চহৰৰ লগতে গ্ৰাম্যসমাজতো শিক্ষিত-অশিক্ষিত সকলো লোকেই কিছু পৰিমাণে হ'লেও ইংৰাজী ভাষাৰ শব্দ ব্যৱহাৰ কৰে। এনেদৰে ইংৰাজী শব্দৰ প্ৰয়োগৰ ফলত অসমীয়া ভাষাৰ কিছুমান শব্দৰ ব্যৱহাৰ প্ৰায় নাইকীয়াই হৈ পৰিছে বুলিব পাৰি। যেনে— 'মাচুল'ৰ পৰিৱৰ্তে 'Fees', 'মেজ'ৰ পৰিৱৰ্তে 'Table', খুৰা-খুৰীৰ পৰিৱৰ্তে Uncle/Aunty, পৰিয়ালৰ বাহিৰৰ ভাই-ভনী বুজাবলৈ 'cousin' কাৰোবাক গালি-শপনি দিবলৈ 'মুখ' শব্দৰ পৰিৱৰ্তে 'Stupid' আদি ইংৰাজী শব্দৰ ব্যৱহাৰ দেখিবলৈ পোৱা যায়।

ইংৰাজী শব্দত অসমীয়া প্ৰত্যয় যোগ কৰাটোও এটা মনকৰিবলগীয়া দিশ। যেনে—

মাষ্টৰণী, পুলিচনী, প্ৰফেচাৰণী, ডাক্তাৰণী, মেমনী আদি।

(স্ত্ৰী প্ৰত্যয়—অনী, বৃত্তি বা পেশা বুজোৱাৰ অৰ্থত)

এনেদৰে অসমীয়া ভাষাত প্ৰায়বোৰ দিশতেই

ইংৰাজী ভাষাৰ অজস্ৰ শব্দ সোমাই আছে।

ষ্টুডেন্টচ্ ষ্ট'ৰ্চ, কলেজ হোষ্টেল ৰোড, গুৱাহাটী, প্ৰথম
প্ৰকাশ, ২০০৪।

২.০০ উপসংহাৰ :

প্ৰকৃততে প্ৰয়োজনীয়তাৰ খাটিৰতে কোনো ব্যক্তি, দল বা সমূহ বহুভাষিক হ'বলৈ বাধ্য হৈছে। বহুভাষিকতাৰ উপযোগীতাও আছে। কোনো ব্যক্তি বহুভাষিক হ'লে ব্যক্তিত্বৰ বিকাশ ঘটাৰ লগতে স্মৃতি শক্তি বৃদ্ধি পায়, বিভিন্ন বিষয় সম্পৰ্কে তথ্য সংগ্ৰহ কৰাত সুবিধা হয় আৰু ভ্ৰমণমুখী বা বৃত্তিমুখী দিশতো সহায় হয়। এনেধৰণৰ বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয়তাৰ বাবে ব্যক্তি বা সমূহ বহুভাষিক হ'বলৈ বাধ্য হ'লেও ভাষাত জৰ্ধে-মৰ্ধে হোৱা মিশ্ৰণ আৰু সঞ্চৰণ বা সংক্ৰমণ কোনো এটা ভাষাৰ বাবে যথেষ্ট ক্ষতিকাৰক। আচলতে ভাষা এটাক জীয়াই ৰখাৰ ক্ষেত্ৰত সেই ভাষা প্ৰয়োগকাৰীসকলৰ ভাষাটোৰ যথাযথ প্ৰয়োগৰ লগতে ভাষাটোৰ প্ৰতি থকা আৰেগ, শ্ৰদ্ধা আৰু দায়বদ্ধতা আদি কাৰকে ক্ৰিয়া কৰে। সম্প্ৰতি অসমৰ বহুভাষিক পৰিস্থিতিত সকলো দিশতে ইংৰাজী ভাষাৰ অধিক প্ৰভাৱ পৰিলক্ষিত হয়। অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণ এতিয়া নতুন কথা হৈ থকা নাই। সঞ্চৰণ আৰু মিশ্ৰণৰ জৰিয়তে অসমীয়া ভাষাত ইংৰাজী ভাষাৰ অজস্ৰ শব্দ বা শব্দাংশ, খণ্ডবাক্য, বাক্য আদিবোৰে খোপনি পুতিবলৈ সক্ষম হৈছে।

সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জী :

- ১) বৰুৱা, ভীমকান্ত : অসমীয়া ভাষা, বনলতা, ডিব্ৰুগড়, দ্বিতীয় সংশোধিত প্ৰকাশ, ২০০৬।
- ২) ঠাকুৰ, নগেন : ভাষা আৰু ভাষা-চিন্তা, বনলতা, পাণবজাৰ, গুৱাহাটী, দ্বিতীয় সংস্কৰণ, ২০১১।
- ৩) দাস, বিশ্বজিৎ : সমাজভাষাবিজ্ঞান, বুক্চ এণ্ড বিয়ণ্ড, নগাঁও, প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০১৫।
- ৪) শৰ্মা, অনুৰাধা : সমাজ ভাষাবিজ্ঞান পৰিচয় বান্ধৱ, পাণবজাৰ, গুৱাহাটী, প্ৰথম প্ৰকাশ, ২০১৬।
- ৫) দুৱৰা, সপোন : ভাষা শিক্ষণৰ নতুন দিগন্ত,

প্ৰবন্ধ :

- ১) ৰাজবংশী, দিলীপ : শব্দৰ মৃত্যু : ভাষা বিপন্নতাৰ প্ৰাৰম্ভিক স্তৰ, 'প্ৰকাশ' (আলোচনী), মাৰ্চ, ২০১৯।